

Amning og det gode moderskab

Det at give et spædbarn mælk fra moderbrystet opfattes af de fleste som noget af det mest naturlige i verden, men det er samtidig et både kulturelt og politisk forankret fænomen, man flere gange har ændret syn på. I nyere tid er amning fx blevet brugt i den politiske debat som et argument imod øremærket barsel til fædre. Dem, der er modstandere af at reservere en del af barselsorloven til fædre har **(0)** ..., at det vil betyde færre barselsuger til mødre, også til mødre, der ønsker at amme så længe som muligt. Denne forkortelse af mødrenes barsel mener de ganske enkelt er **(1)** ..., fordi det at amme netop er så naturligt. Man berøver dermed børnene en vigtig og naturlig ret til den sundeste ernæring. Nogle kvinder, der af den ene eller anden grund ikke kan eller vil amme, føler sig samtidig **(2)** ... af disse modstandere, måske endda udskammet. De mener hverken, man bliver en værre eller bedre mor af at amme. For dem beror det gode moderskab på noget andet.

Diskussioner om forholdet mellem amning og det gode moderskab er langt fra nye. I 1800-tallet afhang synet på amning blandt andet af, hvor man kom fra, og hvilket socialt lag man tilhørte. Hos overklassekvinderne, der var præget af en streng moral, som ikke indtænkte kroppen i sit regimenter, ammede kvinderne ofte ikke, netop fordi amning **(3)** ... deres kvindeideal. Omvendt blev amning på landet og blandt de fattige arbejdere opfattet som noget, der kort og godt var **(4)** Havde man 11 munde at mætte, så var det en stor hjælp, at nogle af dem kunne ammes og derfor ikke skulle bispises, som de øvrige børn i flokken. Det var heller ikke ualmindeligt, at man ammede hinandens børn, når det kunne lade sig gøre.

I begyndelsen af det 20. århundrede skiftede synet på spædbarnsernæring grundlæggende, hvilket den første officielle og noget moraliserende vejledning fra Sundhedsstyrelsen i 1921 var et udtryk for. I den lille pjece kunne de nybagte mødre læse, at "Det er enhver Moders Pligt at gøre sit Yderste for selv at opamme sit Barn". For første gang havde staten altså formuleret sort på hvidt, at det at amme var en naturlig del af det at bringe et barn ind i verden og noget, som enhver god mor burde **(5)** ..., uagtet hvilket socialt lag hun kom fra. Det var altså en anbefaling, der både gjaldt de fattige arbejdere, bondestanden og den overklasse, der ellers tidligere havde vægret sig mod at amme.

På trods af disse anvisninger begyndte mødrene i årene efter Anden Verdenskrig alligevel at efterspørge den nyligt opfundne modernælkserstatning, og det blev stadig mere almindeligt at give flaske i stedet for at amme. Det var der flere grunde til, men alle disse grunde havde tidnød til fælles. Skulle man også holde hus og passe familiens øvrige børn, var det svært at finde tid til at amme. Og for de kvinder, der arbejdede ude, gjaldt det, at de skulle tilbage på arbejde efter kun få måneders barselsorlov. Det var for mange **(6)** ..., at de kunne fortsætte med at amme.

Med kvindebevægelsens fremmarch i begyndelsen af 1970'erne ændrede synet på amning sig igen. **(7)** ... var, at spædbørn ikke længere i samme omfang døde kort efter fødslen, så amning handlede ikke længere kun om at sikre barnets overlevelse. Det kunne også handle om noget helt andet, fx politik. Amning blev i 1970'erne også en politisk markering og en del af kvindekampen,

der udkæmpedes på mange fronter. Som et led i den kamp ville man vise kvindekroppen frem, og amning på offentlige steder blev i den forbindelse en form for insisteren på frigjorthed.

Det kom til at tage sig anderledes ud i 80'erne og 90'erne, hvor synet på amning var noget mindre politiseret end i 70'erne. Men siden årtusindeskiftet har man endnu engang (8) ... det synspunkt fra begyndelsen af 1900-tallet, der dikterer, at amning bør være et indlysende førstevalg for alle anstændige mødre. I dag bliver amning blandt visse anset som (9) ... det såkaldt gode moderskab, selvom det ikke i sig selv er tilstrækkeligt.

I dag mener mange da også, at det er positivt, at amning i dag er førstevalg for de fleste mødre i Danmark, for modernælkens gode egenskaber er veldokumenterede. Men historien viser også, at der ikke er nogen naturnødvendig og derfor ubrydelig sammenhæng mellem amning og det gode moderskab. Amning har betydet noget forskelligt for forskellige kvinder til forskellige tider. Mens amning er noget naturligt, så er forestillingen om det gode moderskab noget udpræget kulturelt. Og det (10) ... altså ikke nødvendigvis amning.